

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

N:r 4
Maj

Organ för Svenska Brandkärnans Riksförbund.
Redaktion: Nybrog. 50, Stockholm 5. Tel. Ö.6308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1932
14 årgången

Hava bestämmelserna angående 63 mm. normalkoppling varit enbart fördelaktiga för eldsläckningsväsendet?

Enligt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse n:o 530/1918 får i samhällen, där brandstadgan för rikets städer tillämpas, i stort sett endast användas tryckslangskoppling av viss typ, den i sagda kungörelse angivna s. k. normalkopplingen. Hur har då bestämmelserna i denna kungörelse i praktiken inverkat på det svenska eldsläckningsväsendets utveckling, och har denna utveckling uteslutande varit till bátnad för eldsläckningsorganisationernas utrustning och arbete? Dessa frågor måste givetvis en uppmärksam iakttagare göra sig, då man ser en enhetlig tryckslang komma till användning under de mest variabla förhållanden.

Givetvis hava de framsynta män, som givit uppslaget till nämnda kungörelse, endast avsett att förhindra en förbistring bland tryckslangs-

kopplingarna, som skulle omöjliggöra ett samarbete mellan brandkärer, utrustade med kopplingar av olika typ. Och härom är ju ej annat än gott att säga. Samarbete brandkärer emellan förekommer ju numera också synnerligen ofta. Denna möjlighet till eldsläckningshjälp brandkärer emellan är särskilt för landsbygden av stor betydelse, och avsikten med dessa rader är ej att kritisera en bestämmelse, som i princip är riktig, utan endast att i någon mån klagöra, vilken inverkan bestämmelserna i fråga haft på eldsläckningsväsendets utveckling, och huruvida ej genom något mjukare föreskrifter samma resultat med hänsyn till släckningshjälp kunnat ernås, samtidigt som slangdimensioner mera lämpade för varierande förhållanden kunnat erhållas.

§ 1 i kungörelsen lyder ursprungligen sålunda:

»I rikets städer och i övriga samhällen, varest brandstadgan för rikets städer den 8 maj 1874 tillämpas, må ej för brandväsendets räkning i andra fall än i § 2 sägs användas annan koppling till tryckslangar eller redskap, som äro avsedda att förenas med dylika slangar, än sådan liksidig normalkoppling, bestående av mutter och skruv med ett fjärdedels varv gänga i varje del, vartill ritningar finnas fogade vid denna kungörelse (normalkoppling I).»

§ 2 har följande lydelse:

»Vad i § 1 stadgas äger ej tillämpning i avseende å koppling till tryckslangar för brandsprutor med kapacitet under 150 liter per minut.

Utän hinder av föreskrifterna i § 1 må ock vid för eldsläckning avsedda uppfodringsverk av särskild styrka eller storlek, såsom sjöängsprutor, större stationära brandsprutor med mera, användas annan tryckslangkoppling än i nämnda paragraf sägs. För dylik koppling skall finnas övergångskoppling, möjliggörande anslutning till den i § 1 omnämnda normalkoppling.»

Endast för små sprutor liksom för särskilt stora pumpaggregat är således koppling av annan typ tillåten. Dock skall för de senare anordnas övergångskoppling. Här äro tydligen de lagstiftande inne på rätt väg. De hava haft klart för sig, att det måste finnas en viss relation mellan sprutans kapacitet och slangens dimension för att både bekvämt och effektivt kunna utnyttja sprutans prestationsförmåga. Olägenheten med de härav följande olika slangdimensionerna hava, då det gäller större pumpaggregat, borteliminerats genom bestämmelserna i sista punkten i § 2.

Emellertid är det ej endast sprutornas kapacitet, som är olika, utan även eldsläckningsobjekten och avståndet mellan eldstället och spru-

tans uppställningsplats variera högst betydligt. Då ett samhälle organiserar sitt eldsläckningsväsende, måste man gå utifrån, att organisationen i första hand avser hemtrakten skydd, och anskaffad eldsläckningsmaterial bör lämpas härefter. Dessutom bör beaktas att eldsläckningsväsendet numera kommit så långt, att det ej endast gäller att under alla förhållanden ösa mängder av vatten över eldhärden endast för att släcka. Med andra ord, det gäller även att bedriva eldsläckningsarbetet på ett i alla avseenden värdebesparande sätt och således även att anskaffa härför lämplig materiel.

I stenbyggda samhällen med vattenledning skulle vid många tillfällen slang av klenare dimension än 63 m/m vara att föredraga, och återigen finnas säkerligen på platser, där vattenledning saknas, många ställen, varest ett bättre resultat av sprutans arbete skulle erhållas, om slangmaterialen vore av grövre dimension än 63 m/m. Enligt bestämmelserna i kungörelsen förefinnes visserligen intet hinder för en stad att jämsides med slangar försedda med 63 m/m kopplingar hålla sig även med slang av smalare dimension, och landsbygden, där långa ledningar ofta förekomma, beröres ej av föreskrifterna, men det torde ej kunna bestridas, att den kategoriska formulering föreskrifterna fått i hög grad bidragit ej endast till enhetliga kopplingar utan även till ensidig dimensionering av tryckslangsdiametern över hela landet. Denna ensidighet hade, till förmån för ett tekniskt fördelaktigare släckningsarbete, sannolikt i någon mån kunnat undvikas, om innehållet i § 1 givits en smidigare formulering mera i stil med § 2 sista punkten och detta utan att samarbetet olika brandkårer emellan på något sätt äventyrats.

Kungörelsen berör visserligen endast kopplingarna, men det prakti-

ska resultatet av bestämmelserna har blivit, att inom hela landet så gott som endast 63 m/m slang användes. Möjligheten att genom lämplig dimensionering av kopplingshalsarna begagna annan slang än 63 m/m har icke vunnit någon större spridning. Ehuru olägenheterna med kungörelsens snäva föreskrifter något kunnat motverkas genom ett sådant förfarande, är det dock osympatiskt att begagna slang av en dimension och kopplingar av annan. Även om det gives några få undantag, kan man därför utan överdrift påstå, att i vårt land numera 63 m/m slangen är allena-härskande. Vad detta ur eldsläckningsteknisk synpunkt har för betydelse, skola vi med ett par exempel försöka klarlägga.

Ett ändamålsenligt släckningsförfarande i stenhus förutsätter framför allt användande av minsta möjliga vattenkvantitet. Vattenkvantiteten är beroende av munstyckets dimension, trycket och den tid strålröret hålles öppet. Det är visserligen sant, att alla dessa faktorer äro oberoende av slangens dimension. Men för att vinna ett verkligt gott resultat erfordras förutom att ovannämnda faktorer lämpligt avvägas, även att slangmaterielen bekvämt kan handhas. En grov slang är här till stort förfång för den strålförare, som vill utföra ett verkligt fint arbete. Han är ofta nödsakad att under intagande av obekväma ställningar i trånga utrymmen handskas med sin slang. Endast en så enkel manöver som att kröka slangen för att få strålen i rätt riktning kräver en betydligt större kraftansträngning med en grövre slang än med en smalare, för att inte tala om det ökade arbete, som erfordras för att göra en förflyttning. Den naturliga följden blir av detta i praktiken, att arbetet med den grövre slangen ofta ej kommer att utföras från den ur eldsläckningssynpunkt lämpligaste plat-

sen, vilket givetvis inverkar menligt på släckningsresultatet. Fordrar man av strålföraren, att han skall utföra ett verkligt förstklassigt släckningsarbete, måste man också ställa till hans förfogande en efter förhållandena väl lämpad materiel. Det är ej, därest man önskar ett vattenbesparande eldsläckningsarbete, tillfyllest att sätta i hans hand ett avstängbart strålrör med litet munstycke; man måste också tillse, att detta strålrör av honom bekvämt kan handhas. Strålförarens ambition kan aldrig ersätta de möjligheter och fördelar, som han under sitt krävande arbete vinner genom att hava ett smidigt redskap till sitt förfogande.

Ett vattenbesparande eldsläckningsarbete utföres säkerligen bättre med en smalare slang än med en grövre, vilket har sin betydelse ej endast vid släckning inom stenhus, utan även mängden gång kan vara lika viktigt, för att ej säga viktigare, då det gäller släckningsarbete på platser, där vattentillgången är begränsad. Att såsom mängenstädes utomlands är praxis åtminstone närmast strålröret begagna sig av 51 eller 45 m/m slang, har därför understundom säkerligen sitt stora berättigande. Idén har också upptagits vid ett par svenska brandkärer.

Sedan vi nu framlagt några synpunkter på behovet av smalare slang, skola vi försöka klarlägga, huruvida vid sprutor av normal kapacitet användande av grövre slang än 63 m/m under vissa förhållanden kan vara berättigat. Svenska Brandtarifföreningens fordringar för att en spruta eventuellt skall medföra rabatt å brandpremierna, är att sprutan vid 9 kg. tryck skall giva minst 500 minutlitrer vatten.

Vi välja med avsikt en spruta med relativt liten kapacitet, enär jämförelsen mellan 63 m/m slang och slang av grövre dimension givetvis blir mindre till 63:ans nackdel,

än om exemplet genomföres med en större spruta. Ty ju större vattenmängd en spruta levererar, desto större blir den procentuella förlusten av sprutans arbete, då den tvingas att arbeta genom en smal slang. Sprutan antages vara försedd med en centrifugalpump, vars dämnda tryck uppgår till 15 kg.

Om en spruta av ovan angiven konstruktion uppställs vid ett vattendrag 500 meter från ett eldställe, beläget 20 meter över vattenytan, vilken vattenmängd kan då erhållas vid eldstället, om slangledningen i ena fallet utgöres av 63 m/m slang och i andra fallet av 76 m/m slang under förutsättning att vi önskar ett tryck i strålrör av 3 kg.?

	Munstycks- tryck.	Nivå- skillnad.	Tryck- förlust.	Summa.
63 m/m	3 kg.	2 kg.	7.7 kg.	12.7 kg.
76 m/m	3 "	2 "	4.7 "	9.7 "

För att erhålla en stråle med effektivt tryck, måste således pumpen vid användande av 63 m/m slang arbeta med 12.7 kg. motsvarande omkring 320 minutiliter, under det att samma munstyckstryck genom 76 m/m slang erhålles vid 9.7 kg. arbetstryck, motsvarande 440 minutiliter. 63 m/m slangen medför således i detta fall för denna relativt lilla spruta en förlust av 120 minutiliter eller, om vi utgå från resultatet med 63 m/m slangen, så erhålla vi 37.5 % mera vatten, genom att utbyta denna slang mot en 76 m/m.

Samhällen och enskilda gårdar så belägna att en spruta måste arbeta med i detta exempel angiven slanglängd och nivåskillnad lära i vårt lands mellersta och nordligare trakter ej vara alltför sällsynta.

För att emellertid belysa, att även under mindre extrema förhållanden en grövre slang kan vara att föredraga, antaga vi samma spruta uppställd 300 meter från ett eldställe, vilket är beläget 5 meter över vattennivån, vilket torde kunna be-

tecknas som ett rätt så ofta förekommande förhållande.

	Munstycks- tryck.	Nivå- skillnad.	Tryck- förlust.	Summa.
63 m/m	3 kg.	0.5 kg.	6.5 kg.	10 kg.
76 m/m	3 "	0.5 "	4.5 "	8 "

För att erhålla en stråle med effektivt tryck, måste således pumpen vid användande av 63 m/m slang arbeta med 10 kg. tryck, motsvarande 420 minutiliter, medan samma munstyckstryck genom 76 m/m slang erhålles vid 8 kg. arbetstryck, motsvarande 560 minutiliter. 63 m/m slangen medför således i detta fall en förlust av 140 minutiliter eller, om vi utgå från resultatet med 63 m/m slangen, så erhålla vi 33.3 % mera vatten genom att utbyta denna slang mot 76 m/m. Det är sålunda tydligt, att vid längre slangledningar 63 m/m slangen högst avsevärt bidrager till att minska den effekt, som sprutan i och för sig kan prestera.

För att ännu tydligare klarlägga slangdimensionens betydelse skola vi återgå till det första exemplet men vända på det så tillvida, att det objekt, som av en viss spruta skall skyddas, är beläget 500 meter från vattentagningsplatsen och 20 meter över vattenytan samt är av sådan beskaffenhet att en vattenmängd av 500 m./l. och 3 kg. munstyckstryck anses erforderligt för att med utsikt till framgång kunna bekämpa en utbruten eldsvåda. Vad erfordras under sådana förhållanden för arbetstryck vid sprutan för att i ena fallet med 63 m/m slang och andra fallet med 76 m/m slang ernå det avsedda resultatet vid munstycket? Tryckförlusten vid en vattenmängd av 500 minutiliter är vid 63 m/m slang omkring 30 meter eller 3 kg. och vid 76 m/m slang 12 meter eller 1.2 kg. beräknat per 100 meter slang.

	Munstycks- tryck.	Nivå- skillnad.	Tryckförlust.	Summa.
63 m/m	3 kg.	2 kg.	5×3=15 kg.	20 kg.
76 m/m	3 "	2 "	5×1.2=6 "	11 "

Med användande av 63 m/m slang fordras således ett arbetstryck av 20 kg. och med 76 m/m slang blott 11 kg. För exemplet ifråga är således de flesta i bruk varande centrifugalsprutor absolut odugliga, om de skola arbeta med 63 m/m slang. Begagnas under samma förhållanden 76 m/m slang, kunna ett flertal av de i marknaden förekommande sprutorna med fördel användas.

Huru ofta förekommer ej vid eldsläckningsarbete, att detsamma misslyckas eller mister i effektivitet, därför att strålföraren till sitt förfogande ej har en tillräckligt god stråle. Eldsläckningsresultatets beroende av strålens styrka är välbekant för varje strålförare, men det förefaller, som om detta förhållande samt de omständigheter, varunder materialet kan väntas komma till användning ofta ej tillräckligt beaktades vid bestämmande av det inbördes förhållandet mellan sprutans kapacitet, slangens dimension och munstyckets diameter.

I ett fall liknande det ovan förda exemplet skulle sannolikt de flesta draga den något förhastade slutsatsen, att sprutan ej kan lämna tillräckligt tryck. Vi äro nämligen här i landet så fastvuxna vid 63 m/m slang, att många eldsläckare troligen ej skulle komma på den tanken, att felet möjligen kan ligga hos slangen. Det är visserligen sannt, att med bibehållande av 63 m/m slang kunna vi nå det åtrådda resultatet, om vi hava till förfogande en spruta, som vid 20 kg. tryck

kan leverera 500 minutiliter. Men då äro vi också inne på sprutor av helt annan konstruktion, och det är ju en annan sak, på vilken vi här ej närmare kunna ingå. Det kan emellertid konstateras, att med sprutor av gängse typ och konstruktion kan man ernå det åstundade resultatet, blott sprutan får tillfälle att arbeta med en för förhållandena lämpligare slang.

Det vore naturligtvis ofördelaktigt, om det skulle komma alltför många slangdimensioner till användning. En viss standardisering är här nödvändig, men denna får ej drivas så långt, att det endast gives en typ. Därtill äro de förhållanden varunder eldsläckningsarbete kommer till utförande alltför varierande med påföljd, att en ensidig utrustning vid många tillfällen blir oändamålsenlig.

Huru långt en sådan standardisering bör drivas, den ekonomiska följden av att begagna annan slang än 63 m/m samt normalkopplingens lämplighet i övrigt skall för tillfället ej beröras. Avsikten med artikeln har endast varit att fästa uppmärksamheten på lämpligheten eller nödvändigheten av, att under vissa förhållandena begagna slang av annan dimension än 63 m/m samt, att en mindre lyckad formulering av § 1 i kungörelsen n:o 530/1918 sannolikt bidragit till att vårt eldsläckningsväsende i alltför stor utsträckning erhållit en slangutrustning, som ej medgiver önskvärd smidighet.

Torsten Mohlin.

Lägg aldrig bränsle och andra brännbara ämnen intill eldstäder. Upphäng aldrig kläder till torkning över spisar eller intill kakelugnar. Lägg aldrig papper eller trasor bakom dessa.

Förbjud uppgörande av eld i kakelugn, spis eller kamin med an-

vändande av fotogen eller glöder, vilka på en skyffel e. d. bäras från det ena rummet till det andra.

Töm aska i därför avsedda plåtkärl; om dylika ej finnas, måste askan fullständigt avsläckas med vatten, innan den tömmas.

Kompetensfrågan för brandbefäl i de mindre samhällena.

Brandmannayrket, som yrke betraktat, har ej särskilt gamla anor. Den äldsta yrkesbrandkåren i Sverige daterar sig endast från 1872, och inom flertalet medelstora samhällen i landet räknar yrkesbrandkåren sin tillkomst från åren närmast före och efter sekelskiftet. Utvecklingen har emellertid gått med stora steg, och på brandkåren och främst dessas befäl har lagts allt flera uppgifter. Detta har i sin tur medfört, att de kompetensfordringar, man måste uppställa på en brandchef, genomgående har höjts. Särskilt framträder detta inom yrkesbefälskåren, som numera kan sägas fylla rimliga krav på kompetens, i varje fall om jämväl de erbjudna lönevillkoren tagas med i betraktande.

Brandchefen i det lilla samhället har i sin mån sökt följa med i utvecklingen, men tyvärr kan man nog säga, att han för alla de arbetsuppgifter, som påvilar honom, ej håller måttet. Orsakerna härtill äro emellertid av den art, att blott en ringa del av skulden för detta sakförhållande faller på honom personligen. Dessmera är det kommunens, municipalsamhällets eller socknens fel, att hans förmåga brister.

Låt oss skärskåda hur det står till i ett samhälle, av den art, som närmast beröres. Det är ett rätt begränsat antal män, som kunna komma ifråga vid ett brandbefälsval. Vederbörande kandidat måste äga en god förmåga att leda och kunna fatta hastiga beslut, han skall i relativt stor utsträckning kunna disponera sin tid och äga en god fysik, och sist men ej minst skall han vara besjälad av intresse för den uppgift, samhället vill lägga på hans skuldror. Sedan de styrande fått fram ett antal tänkbara kandidater, visar det sig snart nog, att den ene efter den andre av dessa

måste lämnas ur räkningen. Den enes borgerliga gärning upptar helt hans tid och intresse, den andre vill ej taga på sig det ansvar som följer, den tredje är redan så belastad med kommunala förtroendeuppdrag, att han ej gärna kan emottaga flera, och den fjärde slutligen har den obotfärdiges förhinder.

Med ovanstående, något drastiska, skildring är ej sagt, att det alltid förhåller sig så, men förhållandet torde ej vara så alldeles sällsynt, och känns säkerligen igen. Det är emellertid ofta så, att den bäste mannen står att finna just i den kategori, som ej vill taga på sig ansvaret. Män av denna art taga i allmänhet med allvar på sina uppgifter, en egenskap, som för brandbefäl i allmänhet och icke yrkesbrandbefäl i synnerhet, är av största värde. Denna ovilja att taga ansvaret beror oftast ej på oförmåga utan på bristande kunskap, och brist på kunskaper går lätt att avhjälpa, brist på förmåga däremot mera sällan.

I dessa sista dagar har tillgången på lämpliga kandidater erhållit ett betydande, om än tillfälligt, tillskott. Litet varstans i landet ha officerare eller underofficerare på övergångsstat från försvarsväsendet slagit sig ned, endera för att helt leva på sin övergångsstatslön eller för att ägna sig åt en eller annan bisyssla. Detta tillskott på lämpligt brandbefäl bör givetvis utnyttjas. Militärens känsla för ansvaret gör emellertid, att han ej gärna åtager sig en uppgift, som han på grund av för ringa kunskaper ej anser sig kunna lösa. Han måste sålunda givas en utbildning för sitt uppdrag, och samma gäller naturligtvis för en icke militär i samma predikament. En annan kategori, inom vilken lämpliga brandbefälskandidater står att finna, är vår i mångt så högtstående folkskollärarekår. Folkskolläraren i ge-

men är känd för ett livligt intresse för allmänt väl, och särskilt bland kårens yngre medlemmar finnes säkerligen mångt dugligt brandbefälämne. Inom vår ingenjörskår torde slutligen snart sagt envar ha de bästa förutsättningar för en brandbefälstjänst.

Den kontanta erkänsla, ett samhälle av nu avsedd typ, kan ge sitt brandbefäl måste av lätt insedda skäl bli helt blygsam, där den nu ens utgår med något belopp. Därför synes det mig alldeles uppenbart, att samhället bör vidkännas en engångsutgift för åtminstone brandchefens utbildning för sitt värv.

Svenska Brandkårernas Riksförbund och de under detta sorterande länsförbunden har genom kurser, konsulentbesök och tidskrift nedlagt ett mycket fruktbarande arbete ej blott på kårernas utan jämväl på brandbefälens höjande. Frågan är emellertid, om det som blivit gjort, kan anses tillräckligt. I de normer för brandbefälskompetens, som Svenska Brandskyddsföreningen uppgjort, har för dessa de mindre samhällenas brandchefer uppställts ett kompetensvillkor om en månads utbildning vid yrkesbrandkår. Många brandchefer ha säkerligen underkastat sig denna utbildning, men flertalet torde ha nått sin anställning utan att ha undergått någon egentlig skolning för sitt värv.

Själva eldsläckningstjänsten är måhända ej det svåraste för en nägorlunda praktisk man. Jag skall i förbigående peka på några andra arbetsuppgifter, som beröra brandchefens ämbetsåligganden. Enligt den nya byggnadsstadgan har brandchefen medgivits rätt att närvara vid byggnadsnämndens förhandlingar, och på så sätt medgivits rätt att där framföra brandskyddets synpunkter på byggnadsärendenas avgörande. I likhet med brandstadgan innebär den nya byggnadsstadgan, att allt flera samhällen falla under densamma bestämmelser,

varför brandchefen i det lilla samhället i sin tur jämväl kommer att beröras därav. Samma förhållande gäller beträffande de väntade författningarna angående film och biografier. Än mera kan påpekas, huru som nya arbetsmetoder inom industri och hantverk i mångt förhöjt brandfaran och att det allmänna bruket av eldfarliga oljor medfört nya och betydande brandrisker. Mycket annat att förtiga, men alla dock utmynnande i ett krav på större kunskap hos brandchefen, som har att i görligaste mån genom vidtagande av förebyggande åtgärder förminska dessa risker.

Det är ett mycket stort antal samhällen, som kunna inbegripas i det ovan sagda, våra municipalsamhällen, stations samhällen och industriorter samt rent av mindre städer och köpingar. Följaktligen är det också ett stort antal brandchefer och brandbefäl i övrigt, som åtminstone enligt mitt förmenande, sakna tillräcklig kompetens. Antalet kan jag ej angiva med någon säker siffra, men nog skulle jag tro, att man utan allt för stor pessimism kan säga t. ex. 300.

Vad går då att göra, för att höja dessas kompetens? Den tidigare omnämnda utbildningstiden av en månad kan lämpligen tagas till utgångspunkt för den fortsatta diskussionen. Men låt oss först som sist komma överens om, att det gäller få ut så mycket som möjligt ur denna månad.

Vi antaga, att ett visst år sammanlagt 20 samhällen kunna förmås att anslå vardera 250 kronor till sina brandchefers utbildning. Genom Riksförbundets förmedling skulle då, förslagsvis i Göteborg, kunna anordnas en kurs efter ett bestämt program. Varför just Göteborg valts beror på, att antalet befäl och därmed antalet instruktörer där är tillräckligt stort för att ej bli allt för betungande för instruktörerna, och för eleverna är ett ombyte av lärare i olika ämnen av stort värde,

enär det hela annars lätt blir enformigt. Huvudstaden skulle givetvis också kunna tänkas, men det är ju, som jag ser saken, ej alldeles nödvändigt att förlägga allting dit. Av de nämnda 250 kronorna skulle en kursavgift om 50 kronor upptagas, medan återstoden finge disponeras av eleverna för deras uppehälle, vilket torde kunna anses tillräckligt, så mycket mera som i brandkårens gymnastiksal kunde be-

redas en någorlunda trevlig och hygienisk förläggning. Det är alldeles uppenbart, att en dylik kurs för vederbörande skulle ha ett helt annat värde, än en månads praktiserande på lösa boliner.

Programmet behöver naturligtvis i detalj genomarbetas, varför nedanstående endast är att betrakta som ett löst utkast. Följande ämnen skulle förslagsvis ingå i kursen och med nedanstående antal timmar:

1. Gymnastik och idrott.....	15 tim.
2. Brandexercis och exercisreglemente	25 »
3. Materialkännedom, innefattande motorer, pumpar, handkraftsprutor, slangar, stegar m. m., deras konstruktion och vård. Hydrodynamikens grunder	15 »
4. Eldsläckningens taktik. Deltagande i uttryckningar	10 »
5. Brandstadga, brandordning och reglemente	3 »
6. Byggnadsstadga, byggnadsordning och byggnadslärans grunder	7 »
7. Övriga brandväsendet berörande författningar, varvid i samband med dessas genomgående de olika eldfarligheternas beskaffenhet och förhållande vid brand genomgås. (Ex. eldfarliga oljor och explosiva ämnen)	5 »
8. Elektricitetslärans grunder och de elektriska anläggningarna ur brandfaresynpunkt	5 »
9. Sotning, teori och praktik	5 »
10. Samarittjänst	5 »
11. Expeditionstjänst	5 »
12. Brandsynpraxis jämte besök vid ur brandskyddssynpunkt intressanta anläggningar och områden	25 »

Sammanlagt 125 tim.

Om man utgår från, att inom 30 dagar falla 25 vardagar skulle det genomsnittliga timantalet per dag behöva sättas till 5, sålunda en ganska kort arbetsdag, varför en god marginal för kursens påbyggnad finnes. Något exempel på dagsprogram torde i detta sammanhang ej vara av nöden.

Den av Dalarnes brandkårsförbund anordnade kursen på en vecka var ett steg i rätt riktning, och måste betecknas som i högsta grad föredömlig. En kurs sådan som denna skulle gå ännu ett steg längre, och omfatta elever från olika landsändar. Det ej ringaste utbytet av en sådan kurs skulle vara, att representanter från olika samhällen komma till tals med varandra under kamratliga former, fingo tillfälle till

utbyte av erfarenheter och rön och därigenom ej minst komma att känna den samhörighet med brandmanyrket, utan vilken ingen brandman rätt fyller sin uppgift.

Förestående kap för många synas som en utopi, omöjlig att genomföra särskilt i dessa tider av depression och allmän penningnöd. Måhända är det så också, men jag tror för min del, att kursen som de nu föreslagna inom ej allt för långt avlägsen framtid komma att bli verklighet. Varför skulle inte också vi brandmän kunna kosta på oss litet optimism? Ställa vi ej våra mål högt, att vi ingenting att pruta på, utan stå still och stampas på samma fläck, medan utvecklingen obönhörligt går oss förbi.

Nils Grönvall.

De farliga bensingasspisarna.

En eldsvåda härjade den 16 mars Medelpad—Norra Helsinglands Mejeriförenings fastighet i Hudiksvall, varvid skadorna blevo c:a 150,000:—kronor.

Elden utbröt i ett kök i andra våningen och uppkom i eller vid en bensingasspis, alltså just en sådan spis som brandförsäkringsgivarerna för en tid sedan förgäves försökte förmå myndigheterna förbjuda försäljningen och användningen av. Om förhållandena i samband med brandens utbrott innehåller polisrapporten i huvudsak följande:

Bensingas-spisen, av märket »Pan», hade använts för kaffekokning vid 8-tiden på morgonen. Därefter hade den vid 2-tiden på dagen ånyo tänts för kaffekokning och varit brinnande ungefär 15 minuter. Kl. 4,10 hade fru W. ännu en gång tänt spisen, nu för att laga middag. Efter en stund visade manometern å bensingasbehållaren att bensinen var slut. För att fylla på ny bensingas hade fru W. då skruvat av båda lågorna — spisen hade två brännare — så att de släckts. Sedan hade hon först öppnat den översta muttern till påfyllningshålet för att få ut luften ur bensingasbehållaren i sakta tempo och därefter skruvat bort båda muttrarna till påfyllningshålet. När detta var gjort, hade fru W. tagit fram bensingasspisens tratten, och efter det hon satt ned den senare i bensingasbehållaren, börjat hälla på bensingas. Då ungefär en halv liter fyllts i behållaren, hade det plötsligt börjat brinna i påfyllningshålet, i tratten och i mynningen på bleckkannen. Fru W. försökte därvid ställa ifrån sig bensingasspisens, men i förskräckelsen slog hon omkull den med påföljd att bensinen rann ut på golvet, där den genast fattade eld. Fru W. hade nu ingenting annat att göra än att fortast möjligt rädda sig ut.

Vid en undersökning av bensingas-

gasspisen efter branden har man trots sig finna orsaken till antändningen antingen i glödande partiklar på brännarna eller i slarv vid påfyllningen, varvid bensingas skulle ha stänkts ut över spisen, som ännu varit varm.

Fru W. åtalades av allmänne åklagaren för att hon genom oförsiktighet och försummelse ouppslutligen vållat branden (Strafflagens 19 kap. 22 §), men rådhusrätten ansåg, att hon inte kunde fällas till ansvar.

Visserligen blev rättens utslag friande i detta fall, men icke förty torde av ovanstående ha framgått, hur farliga bensingasspisarna äro ur brandsynpunkt. Faran ligger framför allt däri, att spisarna icke hållas rena eller i övrigt icke skötas eller förses med bränsle under så betryggande former, som deras eldfarlighet kräver. Flera tidigare eldsvådor bära också vittne därom.

* * *

En explosion ägde den 30 april rum i K. G. Anderssons villa i Hässelby, försäkrad av bensingasspisens »Pan» därigenom att den av vårdslöshet eller obetänksamhet ställts på en upphettad vanlig köks-spis.

Explosionen skadade hela huset och tryckte ut alla fönsterrutor, 54 st., med tillhörande bagnar i bottenvåningen. Hushållerskan, som skötte spisen, blev så svårt bränd, att hon troligen måste vårdas på sjukhus en längre tid. Eldsvåda uppkom dock ej i villan.

Några kommentarer behövas icke till detta. Skadebeloppet talar för sig själv och bör bliva en ytterligare varning för användningen av spisarna ifråga. Varningen är så mycket mera befogad som bensingasspisar tyvärr allmer lära komma till användning på landsbygden.

RIKSFÖRBUNDET.

Nyanmälda kårer.

B. Huvudsta brandkår	M. Lund brandkår
C. Viksta »	P. Södra Garns varv brandkår
E. Kärna »	S. By brandkår
F. Svenska Gummi A.-B., Gislaved
brandkår	Lysvik »
H. Ljungby brandkår	Säffle »
Målilla sanatorium brandkår	U. Östervåla »
L. Rebbelberga brandkår.	Z. Hornsberg »
	Sörbygden »

Förbundsmötet 1932.

Centralstyrelsen har å sammanträde den 12. mars beslutat förlägga förbundsmötet till Kristianstad under den 2. och 3. nästkommande juli.

I samband med förbundsmötet kommer den 30. juni och 1. juli ett konsulentmöte att äga rum.

Centralstyrelsen vill härmed uppmana herrar brandchefer att söka erhålla kommunalt eller annat bidrag för beivrande av förbundsmötet.

Dagordningen under Riksförbundets och Skånska brandkårsförbundets årsmöte har fått nedanstående sammansättning och meddelas även genom bilagda kort.

Lördagen den 2. juli:

Kl. 11—12. Skånska brandkårsförbundets årsmöte. (Lokal: Stora salen Frimurarehotellet.)

Förbundsangelägenheter.

1. Val av ordf. att leda mötets förhandlingar.
2. Val av 2 justeringsmän att jämte ordf. justera dagens protokoll.
3. Redogörelse för brandkårsförbundets verksamhet under gångna året.
4. Revisorernas berättelse över brandkårsförbundets räkenskaper för det gångna året.
5. Val av fem ledamöter och två suppleanter av styrelsen. I tur varande att avgå ur styrelsen äro: agronom Gustaf Eliasson, stationsinspektoren C. J. Brandberg, förvaltaren A. Sehlin, gods-förvaltaren Fr. Larsson och brandchef Aug. Andersson samt suppleanterna folkskollären Konrad Ohlsson och lantbrukaren Ernst Jönsson.
6. Val av två revisorer och två revisorsuppleanter för att granska årets räkenskaper.

Kl. 12--13. Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte. (Lokal: Stora salen Frimurarehotellet.)

Förbundsangelägenheter.

1. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera mötets protokoll.
2. Redogörelse för verksamheten 1931.
3. Revisionsberättelse för 1931 samt beslut med anledning härav.
4. Val av 3 ledamöter och 2 suppleanter i Centralstyrelsen. I tur att avgå ur styrelsen äro direktör P. Tollin, direktör G. Bylund och häradskrivare A. Hwasser; av suppleanterna ryttmästare A. Hæggström och direktör W. Graneli.
5. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter för granskning av nästkommande kalenderårs räkenskaper.
6. Beslut angående medlemsavgifter för nästkommande kalenderår.
7. Övriga ärenden.

Ärenden, som önskas behandlade vid årsmötet, skola vara inlämnade till Centralstyrelsens Expedition, adress Nybrogatan 50, Stockholm 5, senast den 18. juni.

Röstberättigade vid förbundsmöte äro: centralstyrelsens ledamöter, högst tvenne härtill utsedda ombud från varje i Riksförbundets verksamhet deltagande brandkårsförbunds styrelse (brandkärskrets styrelse), ett härtill utsett ombud jämte brandchefen från varje till Riksförbundet ansluten brandkår, ett härtill utsett ombud från varje Riksförbundet anslagsgivande försäkringsbolag eller sammanslutning, Riksförbundets personliga medlemmar.

Kl. 14. Mötets offentliga del öppnas av ordf., landshövding N. Edén.

Föredrag.

1. Skumsläckning (Civilingenjör Uno Arild).
2. Kemiska eldsläckningsapparater (Arkitekt M. Bergström).
3. Meddelanden från arbetskommissionen.

Kl. 16,50. Sprutprov, beseende av utställd brandmateriel och demonstration av brandkären.

Kl. 19,30. Gemensam måltid å Frimurarehotellet.

Söndagen den 3. juli:

Kl. 9—10. Beseende av utställd brandmateriel.

Kl. 10,15. Avresa till Fjälkinge, Näsby och Arkelstorp.

Firmor, som önska utställa brandmateriel vid mötet i Kristianstad den 2 och 3 instundande juli uppmanas härom göra anmälan antingen till Riksförbundets expedition, Nybrogatan 50, Stockholm, eller till Skånska brandkårsförbundets expedition, Kungsgatan 26, Malmö, före den 23 juni.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN

Stockholms läns brandkårsförbund.

T. f. Brandkonsulent: Kapten E. Gillner. Exp. Nybrogatan 50, Stockholm. Tel. Ö. 6308.

Många djur innebrända på Risne gård.

Ladugårdar i aska.

En våldsam eldsvåda utbröt strax före klockan 11 natten till den 9/5

på Risne gård i Spånga, där den moderna ladugården med inventarier nedbrann till grunden.

I ladugården fanns även en besättning på närmare 60 kor och flera hästar, och större delen av dessa funno en kvalfull död i lågorna.

Mangårdsbyggnaden lyckades man dock rädda.

Elden observerades vid 11-tiden ungefär samtidigt av gårdens folk och en chaufför på Spångavägen. Denne begav sig i hast till Sundbybergs polisstation och rapporterade att han sett lågor slå upp från östra flygeln av den stora vinkelbyggda ladugården. Larret gick vidare till Sundbybergs brandkår, som efter en kvarts timme var på platsen med sin motorspruta. Ladugården var då helt övertänd, och då elden dessutom gripit omkring sig i en intilliggande äldre ladugård och man insåg det lönlösa i att försöka rädda de brinnande byggnaderna, inriktade man sig i stället på att skydda svinstian och höns-huset, vilka voro starkt hotade. Hjälprekvirerades från Duvbo brandkår, som sedan assisterade med sin handspruta, samt Stockholms brandkår, vilken under kapten Palmqvists befäl ryckte ut med två vagnar, en från Johannes- och en från Östermalmsstationen.

Vattenförrådet uttömdes.

När Stockholmsvagnarna anlände var emellertid allt så gott som nedbrunnet, och det återstod endast att söka skydda hotade längor. Ett effektivt släckningsarbete omöjliggjordes också av den synnerligen dåliga vattentillförseln. Sundbybergs brandkår tog vatten från en brunn, belägen omkring 150 meter från brandplatsen. Brunnen tömdes snart, och man fick då i väntan på att vattnet skulle rinna till använda handspruta. Kapten Palmqvist lät aldrig lägga ut några slangar. Den brandpost från vilken vattnet skulle ha letts låg så långt borta som en

och en halv kilometer från platsen, och även om de medförda slangarna tillsammans med Sundbybergskårens skulle ha räckt fram till vattenposten, skulle en vattenbegjutning på så sent stadium icke haft någon effekt. Efter något över en timme sedan elden upptäckts voro båda ladugårdarna nedbrunna. Stockholmsvagnarna återvände hem strax före kl. 1, medan Sundbybergsvagnen stannade kvar för eftersläckning och bevakning.

Risne gård tillhör kronan och arrenderas av inspektor Ludvig Thalén, Duvbo. Denne hade för omkring fem år sedan låtit bygga till den stora ladugården.

Dyrbara tävlingshästar räddades.

I denna stora ladugård inrymdes 51 kor, en tjur samt sju hästar, och av dessa kreatur lyckades man endast rädda 8 à 10 kor samt 4 hästar. En del foder förvarades även i denna långa liksom i den spolierade, mindre ladugården, och man beräknar att mellan 1,000 och 1,200 kg. gått förlorade. De innebrända hästarna användes som arbetshästar på gården. I ett annat stall, som man dess bättre lyckades rädda, voro några dyrbara tävlingshästar inhyrda. Risne ligger endast någon kilometer från Solvalla.

De brunna byggnaderna voro, liksom djuren, försäkrade — den stora ladugården för 50,000 kr. och den mindre för omkring 15,000 kr. Gårdens huvudbyggnad, en gammal historisk gård, vilken bebos av två söner till inspektor Thalén, ligger så pass långt från ekonomibyggnaderna att det icke var någon risk under rådande vindförhållanden att elden skulle kasta sig dit.

Gör alltid elektriska ledningssystemet strömlöst, då arbetet slutar!

Skånska brandkårsförbundet.

Brandkonsulent: f. d. v. Brandchefen N. Ohlsson. Expedition Kungsgatan 26, Malmö.
Tel. 1665.

Skånska Brandkårsförbundet. Vid styrelsens för Skånska Brandkårsförbundet sammanträde den 8 mars i Malmö beslöts bland annat, att förbundets årsmöte skall äga rum den 2 juli i Kristianstad i samband med Riksförbundets årsmöte.

Vidare beslöt styrelsen att utfästa 10 stipendier å 50: — kr. till chefseller annan lämplig person vid motoriserad frivillig brandkår — där ej brandstadgan är gällande — som förbinder sig att vara minst 8 dagar praktisera vid kasernerad stadsbrandkår.

Stipendierna sökas före den 1 instundande juni hos styrelsen för Skånska Brandkårsförbundet, adr. Kungsgatan 26, Malmö.

Sekreteraren.

*

Kommungården i Ottarp har lagts i aska.

Understödsdagarna hunno sätta sig i säkerhet.

Ottarps kommungård och ålderdomshem hemsöktes den 24 april av en eldsvåda, varvid gårdens fyra längor nedbrunno. Elden observerades först i en nära den äldsta loglängan liggande halmstack och man gissar att barn varit framme och lekt med tändstickor och på så sätt försakat branden. Elden spred sig med stor hastighet, och inom loppet av mindre än en timme hade de fyra längorna spolierats. Med berömvärd raskhet kommo brandkärerna från Vallåkra och Tågarp till platsen, och man ingrep med det snaraste till eldens bekämpande, men arbetet försvårades avsevärt på grund av vattenbrist. Tågarps-

kåren måste sålunda draga en c:a 600 meter lång slangledning till en märkegrav. En äldre sjuk man måste bäras ut i sin säng, men de övriga understödsdagarna kunde själva sätta sig i säkerhet. Dessa ha tills vidare fått bo i Ormastorps missionshus.

Ett närliggande hus var starkt hotat, varför Vallåkra placerade sin spruta här för att vara redo att ingripa.

Samtliga kreatur med undantag för en kviga lyckades man rädda undan lågorna, men praktiskt taget alla inventarierna i längorna förstördes. Däremot hann man bärga det allra mesta av lösöret i ålderdomshemmet och i den byggnad, där föreståndaren samt en familj med sex barn bodde. Så sent som i fjol undergick ålderdomshemmet en grundlig restaurering.

Eldsvåda i Trolle-Ljungby.

Lantbrukare Per Olssons gård i Vanneberga nedbrunnen.

Gårdens folk väcktes av hästarna.

Eldsvåda har natten till den 3 maj härjat hos lantbrukaren Per Olsson, Vanneberga, Trolle-Ljungby socken, varvid gården, bestående av böningshus och en uthuslänga, fullständigt ödelades.

Elden uppstod vid 3-tiden, då gårdens folk låg och sov. Någon vaknade i böningshuset av häftigt buller, som hästarna i stallet åstadkommo, och när man såg ut stod uthuslängan i ljus låga. Raskt ingrep man för att rädda djuren, vilket också lyckades, trots att faran var överhängande på grund av eldens stora spridning.

Brandkåren i Fjälkinge blev alarmerad och anlände till brandplatsen redan en kvart över tre. Just då hade elden, som börjat i uthuslängan, kastat sig över till boningshuset och antänt detta. Efter att ha befriat djuren, hade gårdens folk och andra tillskyndande personer lyckats få ut det inre lösboet. Att bärga något av yttre lösboet var däremot omöjligt, så häftigt som det brann över allt i uthusbyggnaden.

Brandmännen kunde intet göra för att släcka det brinnande boningshuset, enär det fattades vatten. Brunnen innehöll endast en ringa vattenmängd och var för övrigt belägen alldeles i närheten av eldhärden. Man fick därför inskränka sig till att riva ned murar samt för övrigt röja bland ruinerna av gårdens byggnader. Brandkåren återvände till Fjälkinge vid halv 6-tiden på morgonen.

Gården var elektrifierad, och då elden efter allt att döma började å det ställe, där den elektriska ledningen löpte in i uthuslängan, är det troligt att kortslutning förelegat.

Exploderande lampa orsakar eldsvåda.

Eld utbröt vid 12-tiden natten till den $23/4$ hos kommunalnämndsordf. A. G. Palm i Fridhem i Lyby socken. Gårdens folk, Palm med fru och två barn, som gått till sängs i vanlig tid, väcktes vid midnatt av elden, som sprakade på vinden å bostadshuset. De måste skynda ut endast halvklädda och det dröjde ej länge förrän det brädbeklädda med papptak försedda boningshuset brunnit ned till grunden. Endast högst obetydligt av lösöret kunde räddas, men tack vare att vinden låg ifrån uthusbyggnaderna, som äro belägna ett stycke från boningshuset och som nyuppfördes efter en för några år sedan timad eldsvåda, voro dessa icke hotade. Så var emellertid fallet med en andra sidan

gatan belägen gård tillhörig lantbrukaren Olof Persson, vilken dock kunde räddas tack vare de båda brandkårenerna från Hörby och Lyby, vilka ganska snart efter eldens utbrott anlände. Vattentillgången var god från en nära brandplatsen belägen mangelgrav och efter någon timmas arbete kunde brandkårenna återvända hem.

Elden hade uppstått på grund därav att en i en kycklingsmoder varande lampa exploderat. Äggkläckningsapparaten var placerad på vinden över bostaden och en del på vinden hängande torkad tvätt torde ha varit orsak till att elden fick god näring vid utbrottet och så snabbt grep omkring sig.

Villa i Höllviken nedbrunnen. Vid 7-tiden på aftonen den 8 maj utbröt en häftig eldsvåda i en nybyggd villa strax väster om Höllvikens järnvägsstation. Ägaren till densamma, husägaren Edvin Holmberg, Vellinge, hade nyligen uthyrat villan till en malmöbo, enligt uppgift en fröken Lindblad, vilken inflyttat för någon dag sedan. Fröken Lindblad höll just på med eldning, då av någon anledning elden kom lös i byggnaden, som nedbrann på mindre än en halv timmes tid. Ingenting återstod då av huset, som i sin helhet var uppfört av trä, och Ljungens frivilliga brandkår, som snabbt anlände till platsen, hade ingenting annat att göra än att utföra eftersläckningen. En obetydlighet av lösboet lyckades man bära ut, innan huset störtade samman. Det brunna var försäkrat för obekant belopp.

På grund av vindstillan, som rådde, var ej någon av de närliggande villabyggnaderna eller den angränsande skolan i någon fara för antändning.

Eldsvåda i Rebbelberga. Eldsvåda utbröt den 22 april på middagen hos kreaturshandlaren Frans Larsson i Rebbelberga vid Ängelholm.

Då elden först varnades, brann det friskt på vinden till bostadshuset. Rebbelberga brandkår, som har sin motorspruta stationerad i närheten, kunde på ett tidigt stadium angripa eldhärden. Även Ängelholms brandkår kom så gott som omedelbart till platsen, och tack vare ett raskt ingripande kunde elden begränsas till den antända byggnaden. Allt inre lösöre i vindsvåningen blev förstört, varemot första våningens inventarier blott delvis skadades. Eldens uppkomst anses vara orsakad av en bristfällighet i skorstenen, enär elden av allt att döma börjat i närheten av denna.

Dåliga brandredskap i Hörby köping. Kommunalfullmäktige i Hörby köping hade sitt första ordinarie sammanträde för året den 20 april under bankdirektör Alfred Pehrssons ordförandeskap. Därvid behandlades bl. a. brandstyrelsens anhållan om ett anslag av 4,500 kr. för inköp av en motorspruta. Framställningen hade avstyrkts av kommunalnämnden dels därför att inkorporering förestår varför brandväsendet i sin

helhet efter skedd inkorporering kommer att ordnas och dels därför att ärendet icke brådskar så att ett extra anslag behövs. Det upplystes under den diskussion, som uppstod i ärendet att köpingens brandattiralj f. n. är i ett synnerligen bedrövligt skick, vilket förhållande varit närmaste orsaken till framställningen, som emellertid avslogs.

Åldrig kvinna innebränd vid Ljungby. Natten till den 27 april nedbrann en stuga i Extorp i Nöttja socken, varvid en 85-årig kvinna Petronella Andersdotter innebrändes. Stugan beboddes förutom av den förolyckade av en annan 80-årig kvinna, varjämte för tillfället en yngre kvinna vistades där. Den senare upptäckte vid halv 2-tiden elden och lyckades få ut de båda gamla, varefter hon sprang ut för att alarmera grannarna. Under tiden hade Petronella Andersdotter åter begivit sig in i den brinnande stugan, förmodligen för att söka rädda något bohag. Den andra gamla kvinnan, som försökt komma heuue till undsättning, blev svårt bränd och måste föras till Ljungby lasarett.

Älvsborgs läns brandkårsförbund.

Brandkonsulenter: v. Brandchef C. Bergström. Expedition: Brandstationen, Borås.
Brandchef C. Hallin. Expedition: Brandstationen, Trollhättan.

Eldsvådettillbud i Fritsla.

Kooperativas nya fastighet i fara.

Vid halv 4-tiden den 4 april upptäckte en person, som passerade förbi Fritsla Kooperativas fastighet, att rök trängde upp i fönstren i andra våningen, innehållande bostad för affärens föreståndare, hr Högborg. Denne var vid tillfället icke hemma utan på besök ute i samhället.

Brandalarm slogs genast och inom mindre än 3 minuter var Fritsla brandkår på platsen och i full ak-

tion. Övervåningen var redan full av rök, varför man hade svårt att finna eldhärden. Med rökmasker på eller krypande utmed golvet fann man dock snart, att det brann i golvet vid byggnadens norra sida. Elden hade redan börjat tränga in i trossbotten, och röken slog upp även vid södra sidan. Sedan en del av golvet vid eldhärden brutits upp, var faran snart avvärd, och då brandkåren arbetade med all omsorg, uppstodo ej heller nämnda värda vattenskador. Därtill kom att den hemsökta delen av vänin-

gen innehöll endast ett fåtal möbler, enär affärsföreståndaren just håller på att avflytta till annan ort. Allt som allt uppskattas skadorna till 300 kr.

Orsaken till elden var tydligen kortslutning. Det visade sig, att elektrisk ledning i golvet invid vägen blivit genomspikad. Vid halv 12-tiden, när hr Högberg lämnade bostaden, märktes ingenting misstänkt. Sedan hade ledningen, där den var skadad, antänt en golvbjälke, varifrån elden började sprida sig. Det hade ej behöfvits lång stund för att den skulle fått ordentligt fäste, och

den nya fastigheten med varulager och allt blivit illa åtgången.

Älvsborgs läns landstings inrättningar till Brandkårsförbundet.

Förvaltningsutskottets andra avdelning har anmält samtliga landstingets inrättningar, där brandredskap finnes, till medlemmar i Älvsborgs läns brandkårsförbund. Det gäller 29 inrättningar.

Följden av denna anslutning blir, att minst en brandövning årligen skall hållas vid varje anstalt, under ledning av konsulent från Brandkårsförbundet.

Dalarnas brandkårsförbund.

Brandkonsulent: f. Brandchef C. Landström. Expedition: Helsingtorget 2, Falun. Tel. 1686

Kraftiga åtgärder

för ordnande av ett betryggande brandväsende i Dalarna.

Dalarnes nya brandstodsbolag och Kopparbergs läns brandstodsbolag i Falun hava i skrivelse till länsstyrelsen fäst uppmärksamheten på, att flerstädes å länets landsbygd kommuner och bysamhällen äro i saknad av betryggande brandskydd samt att det vore av största vikt, att åtgärder från brandstodsbolagens sida vidtoges för att söka få brandskyddsfrågan på ett tillfredsställande sätt löst i kommuner och samhällen, i vilka ett betryggande brandväsende visat sig icke kunna ordnas på frivillighetens väg.

Styrelsen har konstaterat att under de senaste åren på många platser inom länet brandväsendet ordnats på ett berömvärdt sätt med rätt stora ekonomiska uppostringar. Trots påtryckningar finnes det dock en del kommuner och samhällen, där hitintills intet åtgjorts för brand-

skyddsfrågans lösning, påpekade bolagen. Det har vidare visat sig, att ett kraftigt och effektivt brandskydd varit behöfligt vid flera stora och fördömande eldsvådor i sammanhang varvid nämndes de under senast tiden timade, t. ex. den 10 september föregående år i Nedre Gärdssjö i Rättvik och likaledes i Älvdalens och Venjans kyrkobyar.

En förteckning har uppgjorts å de platser, där åtgärder för brandväsendets ordnande enligt bolagen böra i första hand vidtagas. Bolagen anhålla slutligen om förordnande för brandkonsulenten Carl Landström i Falun att fortast möjligt vidtaga en grundlig undersökning av frågan om brandväsendets ordnande i de kommuner och samhällen, där så befinnes nödvändigt.

Resultatet av skrivelsen i fråga har blivit, att brandkonsulenten av länsstyrelsen erhållit förordnande att göra undersökningar på 29 platser inom 17 kommuner, där det icke gått att ordna betryggande brandväsende på frivillighetens väg.

Kårer utom förbundet.

En motion: Bil med motorspruta för flera socknar. Till Flens brandstyrelse har en motion i denna sak inlämnats, nämligen av brandchefen i Flen, sotarmästare *B. V. Vallin*. Motionen var av följande lydelse:

“Vid flera tillfällen har det förekommit, att hjälp begärts från grannkommuner när eldsvåda utbrutit, men som bekant utgöres samhällets effektivaste släckningsredskap av ångsprutan, vilken måste anlitas utom samhället eller då hjälp önskas till annan kommun, och då ju ångsprutan transporteras med hästar tager det i regel alldeles för lång tid för att hinna anlända till brandplatsen. Därför ha vi också i de flesta fall tvingats avslå den många gånger innerliga bönen om hjälp.

Med avsikt att få till stånd ett effektivare brandskydd för alla parter ber undertecknad därför värd- samt få hemställa, att brandstyrelsen ville taga i övervägande, huruvida det ej vore lämpligt föreslå fullmäktige utsända skrivelser till Flens kommun samt andra kringliggande kommuner med påpekande av tryggheten i ett välordnat brandväsende samt framföra förslag, om icke kommunerna vore villiga deltaga i kostnaderna för anskaffande av bil med motorspruta om minst 600 minutliters kapacitet.

Redskapen skulle lämpligast vara placerad i Flen, där materielen finge den behövliga värden och där övrat folk finnes att tillgå i händelse hjälp för släckning av eldsvåda begärdes.“

Tierps sockens frivilliga brandkår hade sammanträde den 4 april, varvid de efter utlottning avgående ledamöterna i styrelsen omvaldes. Därjämte redogjordes för styrelsens åtgärder för brandväsendets ordnande, anskaffning av brandmaterial m. m. Sammanträdet beslöt i enlighet med styrelsens förslag att frågan löses på följande sätt:

Genom välvilligt tillmötesgående erhåller brandkåren av Upsala läns brandstodsbolag en motorspruta *grattis* mot villkor att brandkåren anskaffar vissa meter slang samt övrig utrustning och iordningställer spruthus. Stora Kopparbergs Bergsl. A.-B. ställer lika välvilligt 1,000 kr. till förfogande för inköp av slang och utrustning. Det felande kapitalet tänkes anskaffas genom frivillig insamling inom kommunen på grundval av upprättade listor med beräknat bidrag av 10 öre pr 1,000 kr. av brandförsäkringsvärde av respektive försäkringstagare. Då avgiften satts så lågt, hoppas brandkåren att intresserade därutöver lämna ytterligare någon slant. Listorna komma omedelbart att utlämnas till roteombud för insamling av bidragen. Kåren får härmed vädja till allmänhetens offervilja för den goda saken och hoppas att ingen skall undandraga sig den blygsamma avgift som begärdes för ändamålet.

Om den igångsatta insamlingen utfaller efter beräkning, och ojämna krontal å listorna rundas av uppåt, hoppas vi att utan kommunalt anslag kunna ordna kommunens brandskyddsfråga.

Bilda frivilliga brandkårer!

NOTISER.

Direktören för Östergötlands läns brandstodsbolag P. A. Tollin fyllde den 18 sislidne april 70 år.

Livligt intresserad för Svenska Brandkärernas Riksförbunds verksamhet har han nedlagt ett betydelsefullt arbete i dess tjänst allt ifrån förbundet stiftades och till denna dag. Östergötlands brandkårsförbund har även i honom under många år haft en stor gynnare och stöttepelare.

Brandkonsulent Landström medaljeras. Kl. 12 på midd. den 30 april ägde en högtidlighet rum på länsstyrelsen i Falun i närvaro av styrelseledamöter av Dalarnas brandkårsförbund, då brandkonsulent Carl Landström, Falun, av landshövding Kvarnzelius fick mottaga Patriotiska sällskapets guldmedalj av första

storleken för lång och trogen tjänst, att i gult och grönt band bäres kring halsen. Landshövdingen förklarade vid överlämnandet, att det var en stor glädje för honom att få fullgöra detta uppdrag, samt frambar ett tack till brandkonsulenten för dennes mångåriga och förtjänstfulla arbete inom brandväsendet. Brandkonsulent Landström frambar därefter sin stora tacksamhet för utmärkelsen, som kommit som en överraskning för honom. Han uttalade den förhoppningen, att hans krafter skulle räcka så att han ännu i många år måtte få fortsätta sitt arbete i brandväsendets tjänst.

Instruktion i rök- och gasskyddsmaskers användning. För att bereda tillfälle för brandkärer, industriföretag etc. till en sakkunnig handledning i moderna rök och gasskyddsmaskers användning kommer *Degea*-gasmaskernas försäljare i Sverige, Birger Carlson & Co. A.-B., Stockholm, att starta särskilda instruktionsresor. En första dylik resa företages under maj d. å., varvid reserouten går över följande platser:

Nyköping — Norrköping — Väster-
vik — Kalmar — Karlskrona — Ronne-
by — Växjö — Nässjö — Jönköping —
Skövde — Mariestad — Kristinehamn
Karlstad — Örebro — Eskilstuna — Ka-
trineholm.

Förutom kostnadsfri instruktion i materialets användning utföras även, om så önskas, kontroll av förefintliga gasmasker.

Hos de större kårerna är firman villig att ordna en något utförligare undervisning i form av ett föredrag

samt praktiska övningar. Föredraget belyses med ljusbilder, där skioptikon kan ordnas. Till dessa instruktionskurser hoppas firmen, att brandkärerna även lämna tillträde för industriföretag, grannbrandkärer etc., som hava intresse för saken.

Brandkärer i intill reserouten ligande samhällen, industriföretag m. fl., som önska besök av firmans instruktör, herr Queckfeldt, samt de som eventuellt vilja ordna instruktionskurser enligt ovan skisserade program, torde godhetsfullt snarast anmäla sig till Birger Carlson & Co. A.-B., Regeringsgatan 46, Stockholm.

Gryttinge frivilliga brandkår har hållit sitt ordinarie årsmöte. Styrelse- och revisionsberättelse föredrogos och godkändes. Styrelsen erhöll följande sammansättning, brandchef J. Rosenqvist, andre brandchef, B. Nilsson, sprutchef, N. Olofsson, vattenchef, M. Nilsson samt O. Nilsson Bialit. Revisionsuppdraget anförtroddes åt M. Mårtensson och Edv. Jönsson med A. Johansson som suppl.

Kåren beslöt att anhålla om festtillåtelse av Trolleholms Skytteförening lörd. och sönd. den 9—10 juli. Till avgående ordf. N. Andersson, Äpplatofta framfördes kårens stora tack för det förtjänst- och aktningfulla arbete han nedlagt för kårens fromma.

Lerums frivilliga brandkår höll onsdagen den 9 mars sitt årsmöte, varvid års- och revisionsberättelserna upplästes och godkändes samt beviljades den avgående styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet för det gångna året.

Utgifter och inkomster under året balanserades på en summa av kr. 3,700:—, varvid erhöles en netto-behållning till år 1932 å kr. 757:—.

Vid val av chefer för kåren omvaldes till brandchef ingenjör E. Stenberg, till 1:ste vice chef fjärdingsman Oscar Johansson och till

2:dre vice chef John Andersson, Derregården.

Till styrelse för det kommande året omvaldes ingenjör J. H. Kay, kamrer A. Runeman, lantbr. Albin Carlsson och smedmästare Johan Edwardsson samt nyvaldes efter framlidne förvaltare C. J. Ahlsén, herr Gustaf Aronsson.

Av årsberättelsen framgick att Kåren varit kallad till eldsvådor endast 4 gånger samt till övningar m. m. ca 6 gånger. Den 25 juli hade kåren besök av brandkonsulenten för södra länsdelen, v. brandchefen i Borås, C. Bergström. Vid den då företagna tillämpningsövningen hade konsulenten icke några anmärkningar att göra, utan förklarade han att kåren nu har visat att den kan sin sak.

I slutet av årsberättelsen avtackade styrelsen de aktiva brandmännen samt hoppades på ett lika gott samarbete med samma goda kamratanda som hittills.

E. S-g.

Växjö stads brandväsende år 1931. Brandkåren har alarmerats 26 gånger, därav för eldsvåda eller tillbud därtill 17, för soteld 4 och för befarad eld 5 gånger. Vid 8 tillfällen har släckningshjälp lämnats utom stadens område.

Vid 7 tillfällen har slang utlagts från brandposter eller motorsprutor. Borgarbrandkåren har 17 gånger i sin helhet eller delvis deltagit i utryckningarna.

Yrkesbrandkårens gymnastikövningar hava under året pågått i anslutning till den i radio meddelade morgongymnastiken, vilket befunnits synnerligen lämpligt. Samtlig personal vid yrkesbrandkåren och en del av borgarbrandkåren hava försetts med personlig gasskyddsutrustning av Degea-typ. Ambulansbilen har uttryckt 314 gånger.

Borås stads brandväsende år 1931.

Kåren har under året alarmerats 52 gånger, varav för eldsvåda eller eldsvådetillbud 41, soteld 5, alarm av okynne 3 och annan anledning 3 gånger. Alarmeringarna hava skett 9 gånger genom signal från brandskåp, 42 gånger genom telefonmeddelande och 1 gång genom muntlig anmälan.

Fasta kåren har från och med årets början ökat med tre brandmän, varemot svarar en ökning av fridagarna till en var tredje dag (för 7 man).

Varje man har sin egen rökmask. Brandposternas antal har ökat med 21 och utgör sammanlagt 510. Det nya vattenverket å Sjöboområdet är under anläggning. Brandskåpens antal 114. Ambulansbilen har utryckt 440 gånger.

Kalmar stads brandväsende år 1931.

Utryckningarnas antal har under året varit 38, varav för eldsvåda eller eldsvådetillbud 24, soteld 8 och av övriga anledningar 6 gånger.

Brandposternas antal är 244, och brandskåpen äro 50, varav ett nytt under året tillkommit. 450 m. linneslang jämte diverse mindre brandmateriel hava under året nyanskaffats.

Ambulansvagnen har utryckt 261 gånger.

Basarfrågan bör uppmärksammas.

Vi erinra om att "brandkårsbasar", eller "brandkårsfest" är ett beprövat medel att förstärka kassan och på samma gång komma i livligare kontakt med befolkningen, samt därigenom öka dess intresse och förståelse för vår uppgift. En sådan brandkårsbasar eller -fest anordnas med fördel på vintern, om lämplig lokal, t. ex. en gymnastiksal eller möteslokal, kan få disponeras.

Men på sommaren är likväl den allra lämpligaste tiden. Då kan man hålla till utomhus och räkna med hela befolkningens deltagande, praktiskt taget. Då kan också en poängfylld brandkårsuppväsning bilda ett huvudnummer, som alla komma att minnas och tala om långt efteråt.

En basarfest är inte alls så konstigt att sätta igång, som en del föreställer sig. Nu för tiden finns ju särskilda "Rådgivare" för anordnande av basarer, vari man kan utvälja förträffliga uppslag, som äro lätta att sätta i verket. På så sätt har mängden organisation fått in tusentals kronor och mer på en enda dag. Det är välbetänkt att börja förbereda en sådan tillställning ej god tid, ty dess bättre skall den lyckas.

Wesslings.

Reglerade brandskador å direkta svenska försäkringar. (Enligt uppgift från de svenska aktiebolagen, flertalet utländska bolag och större ömse-sidiga brandförsäkringsanstalter samt ungefär halva antalet länsbolag.)

Månad	År 1928 Kr.	År 1929 Kr.	År 1930 Kr.	År 1931 Kr.	År 1932 Kr.	Ökning (+) eller minskning (-) år 1932 från nästföregående år Kr.
Januari	3,303,772	1,454,886	992,746	1,070,809	1,656,341	+ 585,532
Februari ...	1,229,385	1,915,761	990,572	2,160,091	1,545,072	- 615,019
Mars	1,690,559	1,898,280	2,390,232	1,973,637	2,196,457	+ 222,820
Summa	6,223,716	5,268,927	4,373,550	5,204,537	5,397,870	+ 193,333